1851. N°. [illegible]

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 15 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 14 Augustus.

Gisteren had alhier de door ons vroeger vermelde feestelijke bijeenkomst plaats der Akademische Jager-compagnie van 1831.

Terwijl de Regering en HH. Curatoren de vlaggen van den toren van het stadhuis en die der Hoogeschool lieten wapperen, had ook reeds vroegtijdig de burgerij, ten blijke van deelneming, door 't uitsteken van eene menigte vlaggen de stad in haar feestgewaad uitgedoscht, en liet het klokkenspel het Academisch Io-Vivat en de volksliederen hooren.

's Voormiddags hield de Heer Mr. A. Veder in de Stadszaal voor een zeventigtal Jagers en bijzijn van verscheidene ingezetenen dezer stad, eene redevoering.

Na een hartelijk welkom aan zijne oude Wapenbroeders behandelde de Redenaar de vraag: »Wat is de reden dat de geestvervoering, welke het Nederlandsche volk in het jaar 1830 zoo bij uitnemendheid kenschetste, niet met dat genoegen, met dien nationalen trots in ons Land herdacht wordt, op welke zij aanvankelijk aanspraak maakte," om tot de slotsom te geraken, dat de redenen welke aan die geestvervoering in de openbare meening iets van haren hoogen luister ontroofd hebben, allen slechts van bijkomenden en toevalligen aard zijn, maar dat wij op dit tijdstip onzen geest terugbrengende, erkennen moeten aan die geestdrift en krachtsontwikkeling verschuldigd te zijn, dat Nederland voor grootere onheilen bewaard gebleven en dat de eer der natie gewroken en behouden is.

's Namiddags werd er een feestmaal gehouden op den Burgt, waar eene menigte hartelijke toasten werden ingesteld; onder anderen door den fungerenden Burgemeester Mr. A. O. E. Grave van Limburg Stirum en den Rector Magnificus onzer Hoogeschool, den Hoogleeraar N. C. Kist, die daarbij nog herdacht hoe ook hij zelf in 1815 bij de toenmalige Jager-compagnie uit de Studenten der Utrechtsche Hoogeschool als Fourier had gediend.

De Voorzitter de Heer Mr. J. H. v. d. Sande stelde een feestdronk in op Vaderland en Koning, en las toen den volgenden brief van Z. M. ter begeleiding van drie statuetten van wijlen zijnen Koninklijken Vader als Veldmaarschalk in 1831.

»Academici! Oud-Soldaten, mijne Vaders!

»Ontvangt als blijk mijner belangstelling in uwe tweede tienjarige herzameling, nevensgaande drie statuetten van uwen voormaligen Veldmaarschalk.

»Zij mogen, tot de laatste uwer vereenigingen toe, prijken op uwen feestelijken disch.

»Nog vijf jaren en het vierde van eene eeuw zal vervlogen zijn, sedert gij, op de roepstem van mijnen grootvader, vrijwillig de wapenen hebt aangegord, om het voorbeeld te geven van hetgeen een volk vermag, dat door liefde voor zijn Vaderland en trouw aan den Vorst, die het regeert, gedreven wordt.

»Zoo de Almagtige, in wiens hand het menschelijke leven rust, met het uwe ook mijn hoofd zoo lang spaart, dan, oude verdedigers van den Staat! zal het mij een genoegen zijn, op dat voor u belangrijke tijdstip van 1856, uwer aller indachtig te kunnen wezen.

»Gij toont door uwe opkomst, dat het hoofdbeginsel van voor twintig jaren nog wrikkeloos in uwe harten leeft, en daarom vertrouw ik, dat een welgemeende feestdronk uit uw midden zal opgaan voor 't heil van ons dierbaar Vaderland, ook door uwen arm toenmaals beschermd.

»Weest overtuigd, dat ik er van harte mede instem. God spare u nog eene lange reeks van jaren, zoowel voor uwe onderscheidene werkkringen als voor alles, wat u naauw aan het harte ligt, en schenke vrede in en om ons."

Hierna droeg de Heer Mr. H. C. Huyser een gedicht voor ter gelegenheid van het feest. De Heer Poortman deelde mede, dat hij in last had van Z. Exc. den Gouverneur-Generaal van Nederl.-Indië Mr. Duymaer van Twist, diens leedwezen te betuigen, dat hij verhinderd werd om door zijne tegenwoordigheid aan dit herinneringsfeest deel te nemen.

Des avonds bragt de Liedertafel Euterpe den feestvierenden eene serenade, voor welke aangename verrassing deze, op de hartelijkste wijze, de Liedertafel hunne erkentelijkheid betuigden.

En zoo is deze dag voor al de opgekomenen een onvergetelijke feestdag geweest, dien wij wenschen dat vele hunner nog menigmaal mogen herhalen.

— Ook te Utrecht hebben de voormalige Jagers hun tweede herinneringsfeest van den veldtogt van 1831, den 11den dezer gevierd. Er waren ongeveer 80 Oud-Jagers opgekomen.

Ook daar was de feestdisch versierd met drie statuetten van den Prins Veldmaarschalk, wijlen Koning Willem II, geschonken door Koning Willem III, met denzelfden begeleidenden brief als aan de Leydsche Jagers.

In het groot auditorium zijn zij plegtstatig verwelkomd door den Heer Pareau, thans predikant te Assen, welke ook het Voorzitterschap heeft waargenomen bij het feestmaal, 't welk was aangerigt in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

— In de afgeloopen week vierde ook te Groningen de voormalige flankeurcompagnie van Groningen en Franeker Studenten haar tweede herinneringsfeest. Van de 140 leden, waren 125 in leven; 60 oud-flankeurs waren opgekomen.

Bij de eerste bijeenkomst, hield de Oud-Sergeant-Majoor de Heer A. Rutgers van der Loeff, eene toespraak, die om gepastheid van vorm en inhoud algemeene toejuiching verwierf. Op den, den volgenden dag gehouden maaltijd waren ook drie statuetten van wijlen den Prins Veldmaarschalk geplaatst, door de zorg van Z. M. den Koning, die daardoor tevens de nagedachtenis van zijnen vader vereerde, door een schrijven van Z. M. vergezeld, zooals wij dit hierboven onder het berigt uit onze stad hebben vermeld.

Na de pause begaf zich het geheele corps met de stedelijke muzijkanten, naar den Burgermeester en bragt Z. Ed. A. eene serenade om in hem de burgerij te huldigen, waarbij de Heer Rutgers van der Loeff de tolk was van aller gevoelens.

Den volgenden dag werd het feest met nog eenige bijeenkomsten besloten.

— Z. M. heeft aan den Heer P. de Haan Jr., Ontvanger der Registratie en Domeinen alhier, op verzoek, en behoudens zijne aanspraak op pensioen, een eervol ontslag verleend.

— Gisteren nacht is de laatste spoortrein van Amsterdam naar Rotterdam, in plaats van te 11½ eerst ten 2 ure aangekomen; dit oponthoud was veroorzaakt door het springen van een pijp, bij Warmond.

— De Inspecteur voor de geneeskundige dienst heeft weder bekend gemaakt dat er gelegenheid is tot plaatsing voor genees- en heelkundigen als Officier van Gezondheid 3de klasse bij het leger in Oost-Indië.

— Curatoren van het Gymnasium te Winschoten hebben, ter vervulling der vacature ontstaan door het vertrek van den Rector M. J. Noordewier naar Assen, de volgende voordragt gedaan: de Heeren Dr. H. G. Michaëlis, Rector van het Gymnasium te Enkhuizen, Dr. J. Roos te Groningen en Dr. J. F. Th. Zeitz te Amsterdam.

— Men verneemt, zegt het *Handelsblad*, dat de te Smyrna residerende Consuls zich tot hunne ambassades te Konstantinopel hebben gewend, om bij de Porte te doen aandringen, dat niet slechts aan den Heer v. Lennep de afgeperste som geld worde teruggegeven, maar ook maatregelen getroffen worden, om de personen en den eigendom der Europeanen te beschermen, want dat men in het tegenovergestelde geval tot dit einde Europesche krijgsmagt zoude bezigen.

— Men schrijft uit Vollenhoven, dat de afgeloopen ansjovisvangst zeer voordeelig is geweest. Er waren visschers, die in ééne week 100,000 stuks aanbragten en daarvoor à 15 cents per 100, *f* 150 ontvingen. Sedert weinige jaren is het getal schuiten, dat de vangst uitoefent, van 10 tot 34 geklommen.

— Te Londen werd dezer dagen eene aanzienlijke collectie handschriften verkocht. Voor een brief van Prins Maurits werd ruim *f* 25 en voor een brief van Rembrandt aan Huygens ongeveer *f* 125 betaald.

— Den 30sten Julij l. l. is de 35ste algemeene vergadering gehouden van het hoofdbestuur en de afgevaardigden der district-commissiën van het fonds ter aanmoediging van de gewapende dienst in de Nederlanden. Uit het verslag, toen medegedeeld, bleek dat gratificatiën worden verleend aan 1897 personen, te zamen voor een bedrag van *f* 69,757,54.

De overgelegde rekening van het fonds toonde aan, dat, ofschoon de uitgaven nog voortdurend de inkomsten overtreffen, het te kort echter aanzienlijk minder wordt dan in vroegere jaren, door het afsterven van gegratificeerden, verminkten uit den strijd in 1815, zoodat er gegrond vooruitzigt bestaat, dat binnen weinige jaren de uitgaven door de inkomsten gedekt zullen worden.

De verminkten in de Overzeesche bezittingen werden dadelijk, nadat hunne aanspraak bewezen was, opgenomen.

Aan infirmen, dat is aan zoodanige militairen, die niet in den strijd, maar door den dienst gebrekkig waren geworden, wordt geene gratificatie verleend, dan bij het afsterven van andere gegratificeerden, en in evenredigheid tot de krachten van het fonds.

Ten gevolge hiervan, bestaat er nog voortdurend een zeer groot getal personen, die eene gratificatie verzocht hebben, en haar ook zouden ontvangen, wanneer de krachten van het fonds daartoe toereikend waren.

Dat getal bestond uit 668 personen, waaronder 3 blinden die vroeger bij Waterloo hadden gestreden, 77 blinden die den strijd tegen België hadden bijgewoond, 24 blinden die in de overzeesche kolonien hadden gediend, 93 blinden die geene veldtogten hadden bijgewoond, en andere gebrekkige militairen.

Uit de rekening bleek verder, dat de uitgaven in 1850 hadden bedragen ƒ 83,175.25½ en de ontvangsten ƒ 73,168.28, zoodat er een tekort van ƒ 10,006.97½ bestond, tot dekking van welk tekort een gedeelte van het fonds was te gelde gemaakt.

Het verslag deelde mede, dat er in het Invalidenhuis alhier 89 personen waren verpleegd, en dat tot bestrijding der kosten van dit gesticht hadden gestrekt de Rijks-toelage van ƒ 5000, de toelage van de stad Leyden ƒ 600, de afgestane pensioenen en gratificatien, de renten der aan het Invalidenhuis gemaakte gelden, en eene sappletie uit het fonds, te zamen ƒ 23,487.49½.

De jaarlijksche colleete had in 1850 opgebragt ƒ 25,587.15; ƒ 2595.17½ meer dan in 1849.

De van alle zijden ontvangene bewijzen van goedkeuring, van medewerking en ondersteuning, deed het Hoofdbestuur de hoop koesteren, dat eenmaal, door vermeerdering der collecte als anderzins, de inkomsten zoodanig mogten toenemen, dat aan alle militairen, die daarop eene billijke aanspraak hebben, eene gratificatie zou kunnen worden verleend. Zoodanige toekomst was echter niet te verwachten zonder krachtige en algemeene ondersteuning dezer liefdadige inrigting.

's GRAVENHAGE, 14 Augustus.

Z. M. heeft benoemd tot Raadsheer in het Prov. Hof van Zeeland, Mr. C. W. E. Vaillant, Regter in de Arrond.-Regtbank te Middelburg, in plaats van Mr. G. van IJsselsteijn, thans lid van den Hoogen Raad.

— Z. M. heeft den Heer P. Kluit, Griffier van het Kantongeregt te Woerden in gelijke betrekking overgeplaatst alhier.

— Z. M. heeft, onder noodwendig voorbehoud, bewilligd in eene vermeerdering van de Rijks toelage met ƒ 10,000, tot den aanleg eener groote schuilhaven buiten de Hezelpoort te Nijmegen, en bovendien wijzigingen in het vroeger daargesteld bestek betreffende de vestingwerken toegestaan, waardoor eene besparing van omtrent ƒ 6000 zal worden verkregen.

— De Minister van Marine geeft den 15den geen gehoor.

— De Eerste Kamer zal heden middag ten twee ure bijeenkomen, ten einde hare werkzaamheden te hervatten.

— Men verneemt dat ten verzoeke van Jhr. R. L. van Andringa de Kempenaer gedagvaard zijn de Heeren v. Hall, Oud-Minister, Generaal-Majoor Nahuys van Burgst, J. D. Kruseman, Oud-Indisch Hoofdambtenaar, J. A. Waldeck, Commissaris van Politie, B. Léon, J. de Bruin, A. H. van Gorcum, L. van Hoogeveen Sterck (te Montfoort) en C. A. Deschamps (te Brussel), en anderen en zulks om als getuigen op te treden in het aanhangig proces tegen de Koninklijke erfgenamen.

— Den 11den werd alhier de voorloopige bijeenkomst gehouden van fabrikanten en werkbazen, ten gevolge der uitnoodiging van de Heeren E. van Beek en F. F. Maywald, te Leerdam. De Heer van Beek deed het woord, en zeide, dat, toen zij de eerste uitnoodiging tot deze bijeenkomst deden, zij voorzeker op zulk een talrijk bijeenkomst niet gerekend hadden. Na het hoofddoel dezer vereeniging (de behartiging der algemeene belangen der nijverheid) uiteengezet te hebben, deelde hij der vergadering mede, dat zeer kort na hunne oproeping, zich de Heeren J. R. F. Nievergeld, M. L. Hermans en Ph. de Meyer, allen te 's Gravenhage woonachtig, aan hen hadden aangesloten; dat zij dien ten gevolge met gemelde Heeren eene voorloopige bijeenkomst hadden gehouden, waarop zij eenige punten hadden opgesteld, die aan het oordeel der vergadering zouden onderworpen worden. Daarop werd de Heer Hermans uitgenoodigd de leiding der werkzaamheden op zich te nemen, terwijl de Heer Nievergeld tot Secretaris werd gekozen. Toen zijn de punten, die door het voorloopig bestuur opgemaakt waren, aan de vergadering voorgedragen, door den President in omvraag gebragt en met eene overgroote meerderheid aangenomen, en is men tot het benoemen der commissie tot opstelling der statuten overgegaan, waartoe benoemd zijn de Heeren Hermans, Rijtuigfabrikant, en Ph. de Meyer, Hof Goud- en Zilversmid; E. van Beek, Zadelmaker; F. F. Maywald, Loodgieter; J. W. Schaap, Architect en Timmerman te Leyden; D. C. van Schouwerburg, Schilder en K. Spruyt, Molenmaker. De talrijke opkomst zoowel van buiten de stad als van inwoners van 's Gravenhage, doet eene spoedige uitbreiding over geheel Nederland verwachten van eene vereeniging, die, bij gepaste leiding en voortzetting, niet dan heilzame vruchten zou dragen. Het is alzoo van gewigt, dat de algemeene aandacht daarop worde gevestigd en ook hier het krachtdadig middel der openbaarheid werke, ten einde ontwikkeling te geven aan eene inrigting, die pas in hare geboorte is, doch de algemeene belangstelling in hooge mate heeft opgewekt. De volgende vergadering zal in November gehouden worden.

ROTTERDAM, 14 Augustus.

Een zekere korenverschieter v. L., alhier, maakte de zonderlinge weddenschap om eene muis levende de kop af te bijten; de muis was echter te gaauw en schoot in 's mans keel; het diertje schijnt van daar in de ingewanden geraakt te zijn en heeft dien ongelukkige inwendig zoo beschadigd, dat deze roekelooze ten gevolge daarvan is gestorven. (*Handelsbl.*)

AMSTERDAM, 13 Augustus.

Gisteren morgen hield de Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen* hare 67ste jaarlijksche Algemeene Vergadering, in het kerkgebouw der Doopsgezinde gemeente alhier.

Bij afwezigheid van den vroeger benoemden Algemeenen Voorzitter, den Heer Mr. D. A. Portielje, door ongesteldheid in de vervulling zijner taak verhinderd, trad de Mede-Hoofdbestuurder S. Muller, als Voorzitter op en begon de werkzaamheden met het voorlezen van eene door eerstgenoemden Heer vervaardigde rede, waarbij de spreker een blik wierp op het verleden, het tegenwoordige en de toekomst der Maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen.

Na deze rede ontving de bekroonde schrijver Ds. S. Blaupot ten Cate, uit handen van den Voorzitter, den in het verleden jaar hem toegewezen Eereprijs, en beantwoordde op gepaste wijze de aan hem gerigte toespraak.

Daarop deed het Hoofdbestuur, bij monde van den Algemeenen Secretaris verslag van den staat en de werkzaamheden der Maatschappij, waaruit bleek dat het getal der departementen met 5 vermeerderd is. Bij gevolg bestaat alsnu de Maatschappij uit 294 afdeelingen, bevattende te zamen 14,072 zoo gewone als honoraire leden; waardoor zij eene vroeger nooit gekende hoogte heeft bereikt.

Als schrijver van het prijsantwoord, waaraan het accessit van de verhandeling over het Armwezen is toegekend, heeft zich bekend gemaakt de Heer J. van Konijnenburg Cz., te Frederiks-Oord.

Eene zilveren Medaille is vereerd aan den waardigen onderwijzer P. van der Schaft, te Delft, nadat hij gedurende meer dan eene halve eeuw zijne betrekking met loffelijken ijver had vervuld.

Uit het verslag gedaan wegens de uitgeschrevene prijsvragen blijkt: dat op de Prijsstoffe No. 3, over den omgang en behandeling van Dienstbaren, No. 4, geteekend: Werpt den balk uit uw oog, enz. de bekrooning op zich heeft mogen vereenigen. Bij de opening van het hiertoe behoorende naambriefje, deed zich als schrijfster van dit Prijsantwoord kennen, Mejufvrouw Elise Schiotling, schrijfster van Hermine en verschillende andere geschriften, woonachtig te Breda.

Na de benoeming van de commissie, belast met het zamenstellen der dubbeltallen van beoordeelaars, werden door de vergadering als nieuwe Prijsvragen gekozen: »Een beknopt en zaakrijk Overzigt van de Geschiedenis, Aardrijks- en Volkshuishoudkunde der Kolonie Suriname, geschreven in den stijl en den trant, die voor Leer- en Leesboeken der Maatschappij doorgaans gevolgd wordt."

»Een werk in den populairen trant der Maatschappij gesteld, waarin de volmaaktheden des Scheppers in zijne schepselen, volgens den tegenwoordigen stand der menschelijke Natuurkennis, worden verheerlijkt."

Heden zijn de bijzondere werkzaamheden voortgezet; en ten einde gebragt en daarna de vergadering door den Voorzitter met eene gepaste toespraak gesloten.

— De *Vereeniging ter bevordering van de belangen des Boekhandels*, hield gisteren hare 34ste algemeene vergadering in het lokaal de Fransche Tuin, in de Plantaadje. De talrijk opgekomen en de reeks van nieuw voorgestelde leden, zoowel als de belangstelling, waarmede de verschillende werkzaamheden werden behandeld, getuigden van den bloei eener vereeniging, die met bevordering van handelsbelangen, harmonie onder hare leden weet te verbinden, en zoo tot bewijs strekt, wat vereende krachten, ten goede aangewend, vermogen.

— Gisteren is van hier de Engelsche stoomboot Magnet naar Londen vertrokken met 1118 schapen, 87 kalveren en 43 koeijen.

— Het bouwen der nieuwe kerk der Hervormde gemeente te Purmerende is aangenomen door den Heer Borst Verdoorn te Ameide, voor ƒ 57,554.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Augustus.

Dezer dagen zijn van regeringswege aan het Lagerhuis opgaven medegedeeld betreffende het postwezen, en de uitwerkselen der verlaging van het briefport, vereenigd met andere maatregelen tot bevordering van gemak en spoed voor de briefwisseling.

De uitwerking der posthervorming doet zich in elk huisgezin in het geheele rijk gevoelen, maar eenige uit de officiele opgaven ontleende cijfers zullen een bepaald begrip geven van den omvang dier uitwerking. De eerste algemeene portverlaging had den 5den December 1839 plaats, zijnde voor korten tijd een port van 4 pence ingevoerd vóór de algemeene verlaging tot een penny. Te dier tijde bedroeg het aantal brieven, die jaarlijks in het vereenigd rijk verzonden werden, ongeveer 75 millioen, zijnde voor 1839 het bedrag 75,907,572. De van deze brieven geheven belasting bedroeg in het geheel niet minder dan 2,339,737 £, waarvan, na aftrek der administratie-kosten, ten bedrage van 687,000 £, eene zuivere bate van 1,652,324 £ voor de schatkist overbleef.

Het getal der in 1850 in het vereenigd rijk verzonden brieven wordt berekend op meer dan 347 millioenen, terwijl het penny-port van al die brieven gezamenlijk niet meer dan 2,264,684 £ opbragt, zoodat het publiek minder aan de schatkist betaalt, en vijfmaal zoowel diensten van het be-

staur geniet, met andere woorden: wij betalen minder voor vijf brieven dan vroeger voor één.

De briefwisseling is in het geheele rijk schier gelijkmatig toegenomen. In 1839 zijn in Engeland 59,982,520, in Ierland 8,301,904 en in Schotland 7,623,184 brieven verzonden; in 1850 276,252,642, — 35,388,895 en 35,427,534. Sedert de portverlaging was de toeneming van het getal brieven gestadig doch niet altijd even groot. Het eerste gevolg der hervorming was, dat de briefwisseling in eens verdubbelde en van 75 tot ruim 160 millioen brieven klom. Van toen af tot nu toe bedroeg de toeneming doorgaans van 10 tot 20 millioen telken jare; zij was het geringst in het beruchte jaar 1848, toen er slechts 6 millioen brieven meer dan in 1847 verzonden zijn, en het grootst in de niet minder beruchte dagen van 1845, toen de spoorwegspeculatien 28 millioen brieven bij die van het vorig jaar voegden. De opgaven over 1850 geven afzonderlijk het aantal brieven op van eene week in elke maand: de week geëindigd met 21 Februarij had het grootste aantal.

De voordeelen echter van deze groote hervorming breiden zich nog veel verder uit dan de opgegeven cijfers aanduiden. Het is niet bloot de besparing van 4 of 5 d. op een brief, waardoor het land zoo verbazend bevoordeeld is. Bevordering der handelszaken, gemak voor het bekomen van berigten, schriftelijk verkeer tusschen vrienden, aanhouding der familiebetrekkingen die vroeger door afstand van woonplaats schier afgebroken werden, dat zijn de wezenlijke, onbecijferbare en onschatbare voordeelen van de posthervorming.

— Berigten van de Kaap de Goede Hoop van den 4den Junij bevatten niets bijzonders ten aanzien van den Kaffer-oorlog. De zaken waren op denzelfden voet gebleven.

FRANKRIJK.

PARIJS, 13 Augustus.

Gisteren zou de uitvaart gevierd worden van den Maarschalk Sebastiani in de kerk der Invaliden, toen de vlam van eene waskaars zich mededeelde aan de draperiën achter het altaar geplaatst, en niettegenstaande dadelijke hulp, het geheel inwendige der kerk door de vlammen verteerde. Onder de verbrande voorwerpen, waren de meeste vaandels, die het gewelf van het gebouw versierden, de zegeteekenen behaald in de oorlogen van het Keizerrijk, alsook onder de Restauratie en onder de Monarchie van Julij in Griekenland, Spanje en Algerië. Een verlies waarover de geheele bevolking zal treuren.

— De Bergpartij heeft een manifest uitgevaardigd, dat echter van weinig belang is. Er heerscht een geest van omverwerping in, aan die partij eigen, de Republiek wordt er in op den voorgrond gezet en tegen eene herziening der staatsregeling geprotesteerd. Mogt die geschonden worden, zoo luidt het slot, dan zou geen krisis, neen, eene omwenteling, eene wettige, heilige omwenteling het gevolg er van zijn; dan zouden wij, onder de banier der staatsregeling, onzen pligt tot behoud der Republiek geheel weten te vervullen. Dit manifest maakt bij de bevolking geen den minsten indruk.

— De Académie de Médecine is in een onaangenaam proces gewikkeld. Voor eenige jaren heeft de Marquis d'Argenteuil, haar eene som van 30,000 francs gelegateerd, onder beding van uit de renten om de 6 jaar een prijs aan den schrijver van de best gekeurde verhandeling over de ziekte, waaraan de Marquis langen tijd geleden en eindelijk gestorven is, uit te deelen. Daar deze prijs tot heden nog niet is uitgereikt, omdat geen voldoend antwoord werd ingeleverd, hebben de wilsuitvoerders van den Marquis de som terug gevorderd, op grond dat aan de bedoeling daarvan door de Academie niet voldaan is. Het slimste van de zaak is, dat de bankier, waarbij het geleerde ligchaam de interessen achtervolgend gedeponeerd heeft, failliet is en met 12,000 fr. van de Academie het hazenpad gekozen heeft.

— Mw. Martin Tisson, weduwe van een fabriekant te Lodève, heeft bij testament 400,000 frcs. nagelaten aan de godshuizen van Lodève en Montpellier, om te strekken tot dekking der kosten van verpleging van behoeftige werklieden en hunne kinderen.

— Uit Straatsburg schrijft men dat er zoo groote drukte op de akkers heerscht, om den oogst binnen te halen, dat er handen te kort zijn, en 700 soldaten van het 62ste regiment aangewezen zijn, om de landlieden te helpen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 11 Augustus.

Den 7den is te Halle overleden, Joh. Gottfr. Gruber, Hoogleeraar in de wijsbegeerte, zeer bekend als opgigter en redacteur der »Algemeene Encyclopedie van wetenschappen en kunsten." Hij was in 1774 te Naumburg geboren, werd in 1815 als Professor te Halle benoemd, en vierde in 1843 zijn 50-jarig jubilé als Academisch leeraar. Hij heeft veel en met groote verscheidenheid geschreven. Sints 1818 hield hij zich hoofdzakelijk bezig met zijne »encyclopedie" waarvan hij de eerste afdeeling, A—G, sedert 1828, toen hem zijn mede-arbeider Ersch door den dood ontrukt werd, van het 18de deel geheel alleen, met onverflaauwden ijver voortzette, in eene reeks van 103 deelen.

— Uit Koblentz schrijft men, dat de hitte, die na de zonsverduistering heerscht, zeer voordeelig op den plantengroei en vooral op den druif werkt, zoodat men zich eenen goeden oogst belooft.

— In de omstreken van Basel heeft zich eene vereeniging gevormd van grijsaards, tot wederkeerige ondersteuning op den ouden dag, met raad en daad; 67 wakkeren grijzen waren bij de eerste vergadering tegenwoordig en het praesidium werd door een krassen acht-en-tachtiger waargenomen.

BADEN.

De bekende Dr. Paulus, Geheim-Kerkeraad en Hoogleeraar aan de Hoogeschool van Heidelberg, is in den ouderdom van 90 jaren aldaar overleden. Hij heeft aan de hoogere burger-school aldaar een legaat van 3000 fl. gemaakt, en aan de Duitsch-Katholieke gemeente binnen de genoemde stad een legaat van 5000 fl. voor den aanbouw van eene kerk en eene school.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 11 Augustus.

Toen onlangs bij de Universiteit alhier de Hoogleeraar Bonitz door zijne ambtgenooten tot deken van de wijsgeerige faculteit verkozen was, is deze keus door het burgerlijk bestuur afgekeurd, omdat de benoemde de Protestantsche godsdienst belijdt. Het Bewind heeft zich deswegens verklaard: dat zoo lang de bestaande verordeningen op de inrigting der Universiteit niet veranderd zijn, daaraan de hand moet worden gehouden, en dat, bij die verordeningen wordt voorgeschreven, dat een Hoogleeraar welke de R. K. godsdienst niet belijdt, geen deel kan uitmaken van het Universiteits-consistorie.

— De Minister voor de Eerediensten heeft eene commissie van Prelaten vereenigd, ten einde te beraadslagen over de wijzigingen, welke in de verordeningen op het beheer der kloosters in Oostenrijk zouden behooren te worden gemaakt, welke zouden ten doel hebben, om die inrigtingen weder meer afhankelijk te maken van de in Rome gevestigde dusgenaamde Generalen, of algemeene opzieners der verschillende klooster-orden, dan in de laatst verloopene eeuw en tot het jaar 1848 het geval is geweest. De hoofden dezer geestelijke instellingen hebben zich tot den Minister gewend, met het verzoek, dat in dezen niets zal worden beslist zonder dat zij daarop zijn gehoord; aan welk verlangen de Minister heeft toegegeven.

— Dezer dagen zijn twee Dominicaner-monnikken naar Londen vertrokken, welke, op verlangen van den R. K. Aartsbisschop Wiseman, de reis derwaarts hebben ondernomen, en dien Prelaat behulpzaam zullen zijn bij de inrigting in Engeland van een klooster naar de orde der Dominicanen.

— Te Pesth is eene bekendmaking afgekondigd, waarbij aan de Evangelische en Gereformeerde inrigtingen van onderwijs in het Oedenburger district, omdat zij den gestelden termijn hebben laten voorbijgaan zonder zich naar de voorschriften van den Minister van Onderwijs te organiseren, alle regten van openbare gymnasien ontnomen zijn; de door deze afgegeven getuigschriften zullen niet meer door de Overheden erkend mogen worden; en de jongelieden die aan die inrigtingen onderwezen zijn, wanneer zij geldige getuigschriften wenschen te erlangen, zich bij eene andere, als openbaar erkende inrigting van onderwijs aan een examen moeten onderwerpen. Men twijfelde niet of deze maatregel zou ook op de Protestantsche gymnasien in de overige districten worden toegepast, ten gevolge waarvan de Protestanten in Hongarye (die tusschen de 2 en 3 millioen sterk zijn) van alle openbare inrigting van hooger onderwijs zouden beroofd zijn.

— Zeer treurig luiden de berigten uit de noordelijke en oostelijke gewesten van Hongarye, wegens de verschrikkelijke vermenigvuldiging der wolven. Daar niemand schietgeweer mag bezitten, hebben deze verscheurende dieren zich op eene ongelooflijke wijze vermeerderd; bij troepen van 20 en 30 stuks overvallen zij de kudden, zonder dat de arme landman in staat is zijn eigendom te beschermen. Zelfs het leven der ingezetenen is hierdoor ernstig bedreigd. Dit ging zoo verre, dat de regering onder de verantwoordelijkheid der gemeenten, aan eenige leden derzelve veroorloofd heeft zich schietgeweer aan te schaffen, om deze roofdieren te keer te gaan.

GRIEKENLAND.

Onze wateren worden bestendig door zeeroovers verontrust en ook in onze en verschillende Turksche provinciën van Klein-Azië, zijn rooverijen aan de orde van den dag. Op het oogenblik zelf, waarop de vreemde Consuls te Smyrna, naar aanleiding van den aanslag, onlangs op den Nederlandschen Consul gepleegd, zich tot hunne legatiën te Konstantinopel wendden, ten einde krachtdadige hulp te verzoeken, tot beteugeling van deze ongeregeldheden, stapte de zeeroover Valença met eene bende van 150 man, in de nabijheid van Salonika aan land, tastte eene karavaan aan, die zich naar eene markt begaf en maakte zich van alle koopwaren en eene som van 50,000 piasters meester.

RUSLAND.

Uit het verslag over 1850, door het Ministerie van Onderwijs openbaar gemaakt, blijkt dat onmiddellijk nadat de tegenwoordige Minister van Onderwijs, de portefeuille van zijnen voorganger overgenomen had, hem door den Keizer opgedragen werd een onderzoek te doen naar den staat der inrigtingen van onderwijs in het geheele rijk. De Keizer stelde in zijn bevelschrift op den voorgrond, dat de godsdienst de beste en zekerste grondslag van het onderwijs was, en wilde dus dat bij alle inrigtingen de betrekkingen van godsdienst-onderwijzer zouden worden toevertrouwd aan mannen, die de zekerste waarborgen voor getrouwe pligtsvervulling aanboden, en die in staat waren om, met den reinen gloed des geloofs en der liefde, de waarheden van het Christendom aan de jeugdige harten in te prenten. De Minister, door de geestelijke synode ondersteund, heeft getracht aan den Keizerlijken wil te voldoen. De synodale geestelijkheid had een nieuw reglement voor het onderwijs ontworpen en aan de Regering voorgelegd, waarbij bijzonder acht was geslagen op de leerstoelen voor philosophie, voor dogmatische theologie, godsdienstige zedeleer en kerkelijke geschiedenis. Op voor-

dragt van den Minister heeft de Keizer bepaald, dat aan de Hoogescholen en Lyceën de voorlezingen over wijsbegeerte alleen door geestelijke en niet meer door wereldlijke Hoogleeraren gehouden, en dat daarin geene andere vakken dan psychologie en logica behandeld mogen worden. De leerboeken voor die beide vakken moeten door de Regering en de geestelijkheid der Russische kerk worden goedgekeurd. Deze bepaling geldt ook voor de Hoogeschool te Dorpat, waar meest jongelieden studeren die niet tot de Russische kerk behooren. Dien ten gevolge zijn in 1850 de philosophische faculteiten opgeheven, en bestaan aan de Russische Hoogescholen nog slechts twee faculteiten, namelijk eene voor geschiedenis en philologie en eene voor natuur- en wiskunde. De van regeringswege aangestelde Rectoren der Hoogescholen zijn gelast geworden een gestreng toezigt over de voorlezingen der Hoogleeraren te houden.

AUSTRALIË.

Volgens Berigten uit Port Philip heeft in de omstreken van Orton een geweldige boschbrand, gedurende veertien dagen, groote verwoesting aangerigt; herhaaldelijk meende men dien gebluscht te hebben, doch telkens wakkerde hij op nieuw aan, doordien de zomer buitengewoon heet is en de planten geheel verdord zijn. Verscheiden menschen hebben bij dit ongeval het leven verloren, terwijl anderen van al hunne bezittingen zijn beroofd, daar het vuur zoo snel over den grond voortliep, dat boerderijen, stallen en schuren met al wat zich daarin bevond in een oogenblik door de vlammen waren aangetast.

ADVERTENTIËN.

Ondertrouwd:

A. W. SYTHOFF,
van Leyden,
MET
J. P. VAN AMEYDEN.

ROTTERDAM, 14 Augustus 1851.

Eenige Kennisgeving.

Heden verloste voorspoedig van eene welgeschapen DOCHTER, E. C. VERBRUGGE, geliefde Echtgenoot van

LEYDEN, 12 Augustus 1851. J. DE BINK.

Heden beviel, door Gods goedheid, voorspoedig van een welgeschapen ZOON, Vrouwe C. E. VAN DEN BERGH VAN HEEMSTEDE, geb. ROELANTS.

LEYDEN, 13 Augustus 1851.

Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, M. B. GROEN, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 13 Augustus 1851. P. J. KNAAP.

Eenige Kennisgeving.

De Lieveling ons op den 21sten Julij geschonken, nam God weder tot zich.

H. B. BURGERSDIJK,
M. BURGERSDIJK, MANSVELT.

LEYDEN, 13 Augustus 1851.

Aan allen, die den Ondergeteekende zoo krachtdadig hulp en bijstand verleend hebben, gedurende den noodlottigen brand, in den nacht van 10 op 11 dezer, waaraan hij het behoud van Familie, Woonhuis, Magazijn van gefabriceerde Goederen en Wollen, en verdere belendende Eigendommen, nog verschuldigd is, betuigt de Ondergeteekende langs dezen weg, zijnen meest hartelijken dank; alsmede voor de vele blijken van deelneming, sedert van Vrienden en Bekenden ondervonden. God spare onze stad voor dergelijke rampen!

LEYDEN, 14 Augustus 1851. H. J. VAN WENSEN.

ROOM- EN KOFFIJHUIS *DE VINK*.

Zondag 17 Augustus 1851, 's Namiddags ten 5 ure,

GROOT HARMONIE-MUZIEK,

Te geven door het Muziek-Corps van het 2de Regement Dragonders, onder Directie van den Kapelmeester den Heer

J. STRATING.

Entrée Vrij. D. OUDSHOORN.

STEDELIJK GYMNASIUM.

Namens de Commissie, door den Stedelijken Raad benoemd en gequalificeerd tot het afnemen van de ***Examens van Toelating***, vermeld in Art. 3 en 4 van het Reglement, heeft de Ondergeteekende de eer ter kennisse der belanghebbenden te brengen, dat deze Examens eenen aanvang zullen nemen op Donderdag den 4den September.

Intusschen verzoekt hij de aangifte daartoe te mogen bekomen vóór het einde der maand Augustus, en is gaarne bereid, des gevraagd zijnde, de noodige inlichtingen te geven omtrent de vereischten.

Tevens herinnert hij bij deze aan de bepaling van HH. Curatoren dd. 7 Julij 1848, bekend gemaakt in Bijlage E van het Programma van dat jaar: »Tot de Examina van Toelating zal aan de *Onderwijzers* ter dezer Stede toegang verleend worden op hun verzoek, mits zij dit vooraf aan den Rector bekend maken."

W. H. D. SURINGAR,
Gymnasii Rector.

DILIGENCE-DIENST.

De Ondergeteekende maakt langs dezen weg bekend, dat zijne **Diligence-Onderneming van Leyden** naar *'s Hage*, met den 15den dezer maand zal eindigen. Ook heeft hij het genoegen zijne Stadgenooten te berigten, dat hij zich als **STALHOUDER** te dezer Stede op de Langebrug tegenover de St. Pieterskerkgracht, gevestigd heeft, in welke betrekking hij zich door eene prompte en civiele bediening de begunstiging zijner geëerde Stadgenooten hoopt waardig te maken.

LEYDEN, 12 Augustus 1851. M. J. LE CLERQ.

De Ondergeteekende, op heden de **Koek- Brood- en Beschuitbakkerij** van den Heer V. STOKHUYZEN, op de Hooigracht, omtrent de Hooglandsche Kerk-Choorsteeg alhier, aanvaard hebbende, beveelt zich bij deze minzaam aan in de gunst zijner geëerde Stadgenooten, belovende eene allezins prompte bediening.

A. DE MUNNIK.

Bewonderenswaardige genezing van een open been na zestig jaren lijdens, door de Pillen en Zalf van Holloway.

De Heer BARKER, woonachtig te Drypool op de Gresham plaats No. 5, kreeg op zijn 18-jarigen leeftijd eene open wond aan een zijner beenen, welke zich later tot eene etterende verzwering vormde, en gedurende zijn geheel leven steeds langzaam toenam tot in een ouderdom van 80 jaar, als wanneer hij op het zieke been niet meer kon staan. Toen besloot hij nog de *Pillen en Zalf* van HOLLOWAY te gebruiken, na te vergeefs alle andere middelen in het werk gesteld te hebben, en werkelijk heeft dit uitmuntend geneesmiddel hem zoo volkomen hersteld, dat hij thans in staat is als een man van 50 jaren te gaan.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90 *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 13 Augustus.

			Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$58\frac{15}{16}$	59	$58\frac{15}{16}$
Dito Certificaten	" 3	"	$69\frac{3}{8}$	$69\frac{1}{2}$	$69\frac{3}{8}$
Dito dito	" 4	"	$90\frac{5}{8}$	$90\frac{11}{16}$	$90\frac{11}{16}$
Amortisatie Syndicaat	" $3\frac{1}{2}$	"	$90\frac{1}{8}$	—	—
Handelmaatschappij	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
O. I. Leening	" 4	"	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	"		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	" $4\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Haarlemmermeer	" 5	"	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	" 5	"	$100\frac{3}{8}$	—	—
Dito dito 1828 en 1829	" 5	"	$105\frac{1}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	" 5	"	$95\frac{1}{8}$	—	—
Dito 1840	" 4	"	$89\frac{3}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	" 4	"	$89\frac{5}{16}$	$89\frac{3}{8}$	—
Dito dito Nieuwe	" 4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	" 6	"	—	—	—
Certificaten van dito	" 6	"	67	—	—
POLEN, Obligatiën	" 4	"	$79\frac{3}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	" 500	"	—	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$15\frac{5}{8}$	$15\frac{11}{16}$	$15\frac{5}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken	" 5	"	$15\frac{5}{8}$	$15\frac{11}{16}$	—
Dito Obligatiën	" 3	"	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{7}{8}$	$40\frac{7}{8}$
Dito Binnenl. à 6 m.	" 3	"	$35\frac{3}{5}$	—	—
Coupons Ardoins			$8\frac{3}{16}$	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	" 5	"	$83\frac{7}{8}$	—	—
Dito	" 4	"	—	—	—
Dito Metall.	" 5	"	77	$77\frac{9}{16}$	—
Dito Nieuwe	" 5	"	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{4}$	$82\frac{1}{4}$
Dito 1847	" $2\frac{1}{2}$	"	$39\frac{13}{16}$	$40\frac{3}{16}$	—
BELGIE, Banc.	" $2\frac{1}{2}$	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	" $2\frac{1}{2}$	"	$48\frac{15}{16}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	92	—	—
PORTUGAL, te Londen	" 5	"	$84\frac{1}{4}$	—	—
Dito dito	" 4	"	$34\frac{1}{2}$	$34\frac{1}{4}$	$34\frac{3}{8}$
VENEZUELA,	" $3\frac{1}{2}$	"	—	—	—
MEXICO,	" 5	"	$29\frac{1}{4}$	$29\frac{3}{8}$	$29\frac{1}{2}$
AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Braz. 1843, £ 100, 5 pCt. $80\frac{1}{2}$.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.70 à 75.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.